

فروع ابدیت

تجزیه و تحلیل کاملی از زندگی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

ویرایش سوم

آیه الله جعفر سبحانی

بیت

۱۳۹۹

فهرست اجمالی

۷	مقدمه چاپ نوزدهم
۱۱	مقدمه چاپ سوم
۱۵	مقدمه چاپ دوم
۲۱	شبه جزیره عربستان یا گهواره تمدن اسلامی
۲۹	عرب پیش از اسلام
۶۶	اوضاع روم و ایران
۸۶	نیاکان پیامبر اسلام
۱۴۴	میلاد پیامبر
۱۵۸	دوران کودکی پیامبر
۱۶۴	بازگشت به آغوش خانواده
۱۷۶	دوران جوانی
۱۸۳	از شبانی تا تجارت
۱۹۵	از ازدواج تا بعثت
۲۰۸	نخستین جلوه حقیقت
۲۲۷	نخستین وحی
۲۳۲	پیش گامان ایمان

۲۴۶	دعوت سرّی
۲۵۶	دعوت عمومی
۲۸۱	داوری قریش درباره قرآن
۳۰۱	نخستین هجرت
۳۱۳	حرب‌های زنگ زده
۳۲۹	افسانه غرانیق
۳۴۰	محاصره اقتصادی
۳۴۸	مرگ ابوطالب
۳۶۷	معراج
۳۸۳	سفری به طائف
۳۹۰	پیمان عقبه
۴۰۴	حوادث سال اول هجرت
۴۵۸	حوادث سال دوم هجرت
۵۲۱	حوادث سال سوم هجرت
۵۷۶	حوادث سال چهارم هجرت
۵۹۹	حوادث سال پنجم هجرت
۶۴۵	حوادث سال ششم هجرت
۶۹۰	حوادث سال هفتم هجرت
۷۶۶	حوادث سال هشتم هجرت
۸۵۱	حوادث سال نهم هجرت
۸۹۶	حوادث سال دهم هجرت
۹۵۴	حوادث سال یازدهم
۹۷۳	فهرست‌ها

مقدمه چاپ نوزدهم

رویدادی ناپیدا کرانه

جهان آفرینش و به تعبیر دانشمندان فلسفی، «جهانِ امکانی» با محدودیت و اندازه گیری خاصی آفریده شده است. و قرآن مجید به حقیقت، چنین اشاره می‌کند:

﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾^۱؛ البته ما هر چیزی را با ابعاد خاصی آفریدیم.

روی این اساس، هیچ پدیده‌ای فاقد ساحل و کرانه نیست، بلکه پس از یک رشته بررسی‌ها و اندازه‌گیری‌ها می‌توان به ساحل وجود آن رسید که نقطه پایانی وجود آن به شمار می‌رود.

ولی در این میان پدیده‌هایی داریم که در عین محدودیت، راهیابی به ساحل آنها مشکل است، و انسان هر چه سعی و کوشش کند، باز هم ساحل آن در چشم‌انداز انسان، قرار نمی‌گیرد. ما در اینجا دو نمونه را یادآور می‌شویم که هر یک مکمل دیگری است:

۱. قرآن مجید پدیده‌ای است که هر چه محققان و دانشمندان روی آن کار کنند، باز به ژرفای آن نمی‌توان رسید. از این جهت، در هر زمانی میوه جدیدی از درخت تفسیر قرآن چیده می‌شود، و این نشانه آن است که قرآن یک پدیده ناپیدا کرانه عرفی

است، هر چند از نظر عقل و خرد، موجود امکانی حد و مرزی دارد.
 ۲. زندگانی پیامبر عظیم الشان که بخشی از حیات وی در قرآن و بخشی دیگر در سنت و تاریخ آمده است، ولی مجموعه حیات او، به خاطر تأثیر گسترده‌ای که در تاریخ بشر نهاده و هم اکنون می‌تواند راهگشای بسیاری از مشکلات زندگی بشر باشد، به صورت پدیده ناپیدا کرانه‌ای در آمده که به این زودی به ساحل آن نمی‌توان راه یافت، به گواه این که پس از رحلت آن رهبر بزرگ، صدها و هزاران کتاب در سیره و حیات او نوشته شده و هنوز هم جای گفتگو و نگارش دارد.

مسأله مهم در سیره پیامبر ﷺ اسوه و الگو بودن اوست. زیرا قرآن نیز او را اسوه می‌خواند و می‌فرماید:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾^۱؛ در زندگی رسول خدا سمرشق نیکویی

برای شماست.

سیره پیامبر اکرم ﷺ الهام بخش فقیهان در استنباط احکام شرعی، سرمشق زندگی برای مؤمنان و پیروان، ترسیم‌کننده خطوط سیاسی کلی برای سیاستمداران، بیانگر اصول و ارزش‌های اخلاقی برای سالکان است، ولی مایه تأسف این که بیشترین کار، بر روی نقل تاریخ و سیره انجام شده است، و به تحلیل آن، کمتر پرداخته شده تا هر فردی فراخور حال خود از آن بهره بگیرد.

کتابی را که پیش روی خود دارید، به انگیزه آشنا کردن جوانان و فرهیختگان با سیره پیامبر ﷺ با بیانی روشن، و مصادری ارزشمند، در خلال دوازده سال به رشته تحریر درآمده و در مجله ارزشمند مکتب اسلام چاپ شده، سپس مجموعاً به صورت یک کتاب منتشر شده است، اکنون که ناشر نوزدهمین چاپ آن را به صورت

دلپذیری به خوانندگان تقدیم می‌کند، خواستم با نگارش این مقدمه با خوانندگان تجدید دیدار کنم و یادآور می‌شوم که چاپ نوزدهم از دو مزیت برخوردار است:

۱. ویراستاری دقیقی روی کتاب انجام گرفته است. افزون بر این که بسیاری از تذکرات سودمند خوانندگان، مورد بررسی قرار گرفته و کاستی‌های کتاب برطرف شده است.

۲. فهرست‌های علمی و فنی بر رونق این کتاب افزوده و برای محققان بهره‌گیری را آسان نموده است.

ما امیدواریم این کتاب به سان گذشته چراغی پرنور فرا راه پویندگان راه پیامبر گرامی صلی الله علیه و آله باشد، و خوانندگان محترم، نگارنده را که دوران کهولت را می‌گذرانند از دعای خیر فراموش نکنند.

جعفر سبحانی

قم - مؤسسه امام صادق علیه السلام

۲۸ شهریور ۱۳۸۲ / ۲۲ رجب ۱۴۲۴